

18.505
/3

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

P. ÁBRAHÁM
ERNŐ

18505

168

**Huszár a
mennyeországtban**
ÉS EGYÉB MESÉK

SZÁEZREK KÖNYVE

30
FILLÉR

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

P. ÁBRAHÁM ERNŐ

HUSZÁR
A MENNYORSZÁGBAN
ÉS EGYÉB MESEK

OSZK

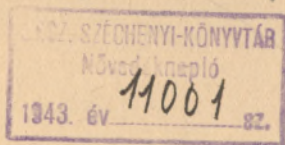
Országos Széchényi Könyvtár

DR. ÁCHIM ANDRÁS KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST

Minden jogot, így a filmesítés jogát is
fenntartjuk.

Országos Széchényi Könyvtár

18.521-13

Felelős kiadó: dr. Áchim András.
1038.42 Hungária Nyomda Rt., Budapest.
Felelős: vitéz Bánó Lehel igazgató.

HUSZÁR A MENNYORSZÁGBAN

Ha a magyar huszár
Meghal a csatába,
Egyenesen besétál a
Fényes mennyországba.

Odafenn a mennyországban
Száz kis angyal várja,
Száz kis angyal visel gondot
A magyar huszárra.

Égyik angyal fájó sebét
Megcsókolja százszor.
Beheged a vérző seb a
Csókos angyal szájától.

Másik angyal rucát koppaszt,
Piros óbort forral,
Vendégeli pecsenyével
Tüzes meleg borral.

Nyoszolyáját harmadik
Puhára megveti,
— Fáradt lehet, — gondolja
— Jól fog esni neki.

S míg hever a hős huszár
Sok kis angyal fogja,
Ki mentéjét, ki pedig
Csizmáját pucolja.

Istállóból pejlovát is
Csak elővezetik,
Selyemmel és bársonnya'
Ugyan dörzsölgetik

Nézi-nézi a huszár s csak
Leugrik az ágyról,
Elveszi pejparipáját
A kis angyalkáktól.

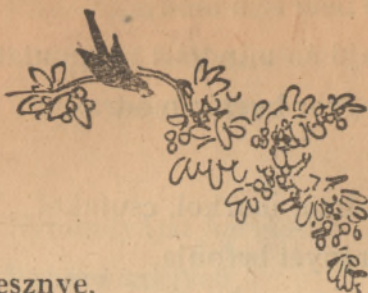
— Kőszönöm kis angyalocskák,
De nem ez a módja,
Majd én mindjárt megmutatom
Magyar huszár módra.

Szalmát markol, csutakol,
Sőrénvét befonja,
Rápattan a hátára,
Keményen lefogja

Táncoltatja kényesen,
Bíztatja, ugratja
Szívrepesve gyönyörködik
A sok kis angyalka.

S szól a huszár, s büszkeség
Ragyog a szemébe:
— Mostan pedig mehetünk az
Úr Isten elébe!

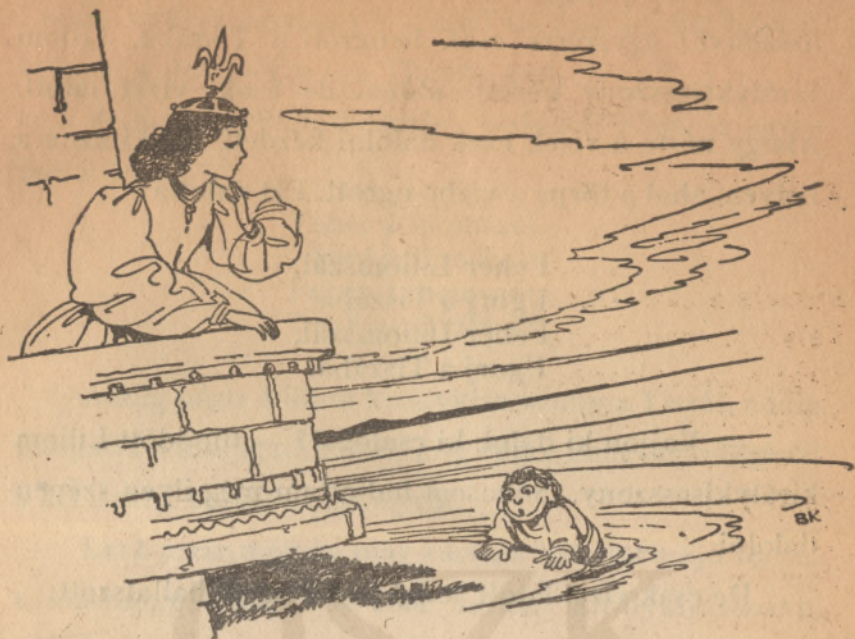
A RIGÓ

Piroslik a cseresznye,
Valaki megcsipkedte.
Megy a gazda panaszra,
A bíró csak hallgatja.
— Miért lennék a bíró?
Meggúnhődik a rabló!
Akár felnőtt, akár más,
Tömlöcbe jut a hibás.
Mit gondolsz, ki tehet?
Gazda mérges: — Trillió!
A rigó! A rigó!

Bíró fejét vakarja:
— Adta huncut madara!
Magas a fa teteje...
Mit csináljak hát vele?
Utána nem mászhatok!
Egy kis kár nem nagy dolog...
Gazda szegény mit tehet?
Kárvallottan elmehet.
Ám, de bezzeg a rigó:
„Millió! Trillió!
Okos ember a bíró!”

FEHÉR LILIAM ÉS A TÖRPE

Liliom királykisasszony a Liliomvár erkélyén ült, s nézte az erkély alatt folyó Tiszát. Egyszer csak kiült a Tisza partjára egy kis törpe s le nem vette a szemét Liliom királykisasszonyról.

— Oh de csúf, oh de rút — gondolta Liliom királykisasszony. — Zöld, mint a béka s a szeme is olyan gubós, mint a békáé. Ha szakálla volna, békának nézném.

A törpe pedig csak nézte-nézte Liliom királykisasszonyt s egyszerre csak beugrott a Tiszába. Liliom királykisasszony nézett utána, de csak vizet látott. Ahogy nézte a vizet, csak dalolni kezdett valaki azon a helyen, ahol a törpe a vízbe ugrott. Ezt dalolta:

Fehér Liliomszál,
Ugorj a Tiszába!
Fehér Liliomszál,
Ugorj a Tiszába!

— Vajjon ki dalol, ki csalogat? — tünődött Liliom királykisasszony. Sohasem hallottam még ilyen szépen dalolni.

De csak vizet látott, a dal pedig egyre hallatszott:

Fehér Liliomszál,
Ugorj a Tiszába!
Fehér Liliomszál,
Ugorj a Tiszába!

— Én bizony még a Tiszára sem nézek többet, — gondolta Liliom királykisasszony, — mert nagyon húz a víz lefelé. El akarta fordítani a szemét a Tiszáról, de csak nem tudta s egyre a vizet nézte. A dal pedig csak hította, csak kérte:

Fehér Liliomszál,
Ugorj a Tiszába!
Fehér Liliomszál,
Ugorj a Tiszába!

— Jobb lesz, ha bedugom a fülem, — gondolta Liliom királykisasszony —, mert ha még sokáig hallgatom ezt a dalt, végre is a Tiszába csal.

Bedugta a fülét, de hiába, bedugott füllel is egyre hallotta:

Fehér Liliomszál,
Ugorj a Tiszába!
Fehér Liliomszál,
Ugorj a Tiszába!

Addig nézte Liliom királykisasszony a Tiszát, addig hallgatta a csalogató nótát, míg végre nem birt magával s a Tiszába ugrott az erkélyről.

Lent a víz mélyén már várta a békaformájú törpe, s akárhogy irtózott is tőle Liliom királykisasszony, az kézenfogta s vezette be a víz alatti arany palotába.

Bámult, gyönyörködött Liliom királykisasszony, mert minden csupa színarany volt a palotában. A falak, a bútorok, de még csak az ablakok is.

A törpe pedig csak elkezdte dalolni:

Csókolj meg, ölelj meg
Fehér Liliomszál!

— Huh, de útálatos — gondolta Liliom királykisasszony —, dehogy ölelem meg, dehogy csókolom meg, inkább haza szeretnék menni édesanyámhoz, édesapámhoz a Liliomvárba!

Kicsordult a könnye, s keservesen sírni kezdett.
Próbálta a törpe vígasztalni:

Itt van arany szőlő
Itt van arany dió,
Csak ne sírj, csak ne sírj,
Fehér Liliomszál!

De Liliom királykisasszony félretolta az arany szőlőt, arany diót s tovább sírt, úgy mondta:

Nem kell arany szőlő,
Nem kell arany dió,
Eressz fel, eressz fel
Az édesanyámhoz,
Az édesapámhoz
A Liliomvárba!

Dehogy eresztem, dehogy eresztem — gondolta a törpe — inkább adok neki arany fésűt, arany tükröt, hátha megvígasztalódik.

Megint dalolni kezdte:

Itt van arany fésű,
Itt van arany tükör,
Csak ne sírj, csak ne sírj
Fehér Liliomszál!

Félretolta Liliom királykisasszony az arany fésűt, meg az arany tükröt s tovább sírt, tovább rítt, úgy mondta:

Arany fésű sem kell,
Arany lükör sem kell
Eressz fel, eressz fel
Az édesanyámhoz,
Az édesapámhoz
A Liliomvárba!

Dehogy eresztem, dehogy eresztem — gondolta a törpe — inkább hozok aranyos törülközőt, hogy letörölje a könnyét. Hozta az arany törülközőt s dalolta:

Töröld le a könnyed,
Szép arany kendővel,
Fehér Liliomszál!

Liliom királykisasszony fogta a kendőt s törölgette vele a könnyét. De akármennyit letörölt is, csak még több csordult ki a szeméből.

Míg Liliom királykisasszony a víz alatti aranyvárban sírt, rítt, szomorkodott, bezzeg sírtak, ríttak, szomorkodtak a Liliomvárban is, hogy a Tiszába ugrott a királykisasszony. Különösen Liliom király, meg Liliom királyné ki nem fogytak a sok sűrű könnyhullatásból. Behúzták az egész várat fekete gyásszal s kihirdették országszerte, hogy aki kimentí a Tiszából Liliom királykisasszonyt, ahhoz adják feleségül s ráadásul fele királyságukat.

Jött a sok királyfi, meg a sok herceg, mikor hírét

vették Liliom király üzenetének. Mindegyik szerette volna elnyerni Liliom királykisasszony kezét, meg a fele királyságot.

— Fenséges uram, királyom — mondták Liliom királynak — egy életünk, egy halálunk, Tisza haragudjon, vize megáradjon, de mi megpróbáljuk, hogy ki-mentsük Liliom királykisasszonyt a Tisza fenekéről.

Megörült Liliom király, hogy hátha csakugyan ki tudják menteni Liliom királykisasszonyt s örömeben még a sírást is abbahagyta félszemével és csak egyik szemével sírt tovább is.

A királyfiak és hercegek pedig sorsot húztak, hogy ki ugorjon a Tiszába először a királykisasszony után. Csillagfény királyfira esett a sors. Megörült Csillagfény királyfi, hogy most már ő nyeri el Liliom királykisasszony kezét s nem is gondolkozott egy percig sem, hanem csak beugrott a Tiszába. Hát éppen a Vízivár kapuja elé ugrott. Jóformán még körül sem nézhetett, már előtte állott a törpe s dalolva kérdezte:

Mit akarsz, mért jöttél,
Csillagfény királyfi?

Elcsodálkozott Csillagfény királyfi, mert eddig még sose látott olyan békaformájú törpét, de hamar összeszedte magát s bátran felelte:

Jöttem én, jöttem én
Szép Liliomszálért.
Fehér Liliomért.
Elviszem, felviszem
Anyjához, apjához
A Liliomvárba.

Megijedt a törpe, mikor hallotta királyfi szándékát
s kérni kezdte:

Ne vidd el, ne vidd fel
Csillagfény királyfi
Szép Liliomszát!

De a királyfi nem engedett, hanem újra mondta:

Bizony felviszem én.
Bizony felviszem én
Szép Liliomszát,
Anyjához, apjához
A Liliomvárba.

Látta a törpe, hogy sehogyse enged Csillagfény ki-
rályfi, hát kézenfogta, vezette s ezt dalolta:

Jer hát, siess hát
Aranyos szobámba.
Ottan sír, ottan ri
Fehér Liliomszál.

Bevezette a várba a királyfit, az pedig alig győzött
csodálkozni, hogy az egész vár csupa színarany. Még
csak az utolsó fiaszeg is. Bementek az első aranyos szo-
bába. A királyfi kérdezte:

Hol van hát, hol van hát
Fehér Liliomszál?

A törpe pedig csak vezette tovább a királyfit, s dalolta:

Beljebb van, beljebb lesz,
Második szobában.

Benyitottak a második aranyos szobába, ott sem volt Liliom királykisasszony.

Csillagfény királyfi megint türelmetlenkedett:

Hol van hát, hol van hát
Fehér Liliomszál?

A törpe pedig csak vezette tovább s biztatta:

Beljebb van, beljebb lesz,
Harmadik szobában.

Bementek a harmadik szobába. Ott se volt, hírehamva se volt Liliom királykisasszonynak, hanem volt a szoba egyik sarkában egy nehéz pántolt aranyaitó. A törpe odacsálta Csillagfény királyfit s dalolta:

Nyisd be csak, menj be csak
Ottan van, belül van
Fehér Liliomszál.

Benyitott Csillagfény királyfi, hát akkor látta, hogy az nem is szoba, hanem az első kamra. A törpe pedig

csak belökte nagy hirtelen. becsapta az ajtót s hamar ráfordította a kulcsot.

Odafenn Liliomvárbán pedig csak várták, hogy majd csak eljön a Tiszából Csillagfény királyfi Liliom királykisasszonnyal. Várták délig, várták estig, várták másnap reggelig. Mikor akkor sem jött, azt hitték, a Tiszába veszett, s megint sorsot húztak a királyfiak meg a hercegek, hogy ki ugorjon a Tiszába megmenteni Liliom királykisasszonyt, ha már Csillagfény királyfinak nem sikerült.

Holdvilág királyfira esett a sors s hamar beugrott a Tiszába. Ő is éppen az aranyos vár elé ugrott s ott elmondta a törpének, hogy Liliom királykisasszonyért jött. A törpe pedig, mikor hallotta a szándékát, őt is becsalta négy aranyos szobán keresztül a második kamrába s őt is bezárta.

Mikor Holdvilág királyfit is várták Liliomvárbán, hogy visszajöjjön, Napsugár királyfi ugrott a Tiszába, hogy kimentse Liliom királykisasszonyt. Őt pedig a harmadik kamrába csalta a törpe s ő rá is rázárta az ajtót. Minden nap vagy egy királyfi, vagy egy herceg próbált szerencsét, hogy elhozzák a Tisza fenekéről Liliom királykisasszonyt, de a törpe mindet becsalta egy-egy kamrába s valamennyijöket bezárta. Úgy hogy végül már csak egy kamra maradt üresen az egész vízalatti

arany várban. Akkorra elfogyott a Liliomvárban összegyűlt királyfiak és hercegek bátorsága is, hogy annyi társuk a Tiszába vezett, s többet egyikük sem mert szerencsét próbálni és senki sem akart közülük a Tiszába ugrani.

Liliom király pedig elvesztette még azt a kis reménységét is, ami még megmaradt, hogy valaha is előkerüljön Liliom királykisasszony.

— Senki sem hozza már többet vissza az én kedves, egyetlen leányomat, — gondolta s megint mind a két szemével sírni kezdett. Még sokkal keservesebben, mint azelőtt. Úgy megsírt-rítt a királynéval együtt, hogy patakokban folyt a könnyük s még sokkal nagyobb gyászba borult egész Liliomvár. Az egész udvari népség se nem ivott, se nem evett, csak sírt, rítt, könnyezett.

Élt Liliom király birodalmában, az ország legvégén egy szegény juhászlegény, meg az édes anyja. Olyan szegények voltak, a kunyhójukon kívül nem volt semmijük, csak egy kis göndörszörű fehér báránycájuk, meg a legénynek egy gyönyörűen szóló jávorfa furulyája.

Egy reggel csak kinéz az ablakon a juhászlegény anyja és látja, hogy az éjszaka egy gyönyörű fehér lilium nőtt az ablakuk alá. Mindjárt szólította a fiát:

— Nézd már, édes fiam, milyen gyönyörű szál fehér lilium nőtt az éjjel az ablakunk alá.

A legény pedig csak nézte a fehér liliomszálat s még a lelke is repesett gyönyörűségében.

Édesanyám, — mondta, — sohasem láttam én még ilyen csodaszép fehér liliomot. Én bizony megszedem a magvát, elviszem Liliomvárba, felszántom a vár udvarát s bevetem liliommal, hogy egész tábla liliom virítson Liliom királkisasszony ablaka alatt és egész nap csak abban gyönyörködjön.

Marasztotta az anyja, de mikor látta, hogy nem enged a legény, feltarisznyázta, elbúcsúzott tőle s útnak bocsátotta. A legény pedig elindult Liliomvár felé s magával vitte a kis göndörszörű fehér bárányt, meg a furulyáját is.

Mentek, mendegéltek, hegyen át, völgyön át, elértek Liliomvár alá. Látja ám a legény, hogy nehéz, fekete gyászban van az egész vár s mindenki csak sir-rí benne.

Bemegy a kapun, kérdi az első őrt:

— Miért vagytok ilyen nagy fekete gyászban?

De az őr úgy megsírt, úgy megrítt, felelni sem tudott.

Kérdi a második őrt:

— Miért sírtok-rítok olyan keservesen?

A második őr se tudott felelni a nagy sirástól-rivástól.

Gondolia a legény magában:

Ha mindenki így gyászol, sír-rí a várban, bizonyosan a királykisasszony is gyászol, meg siránkodik, hát ő bizony furulyál néki vagy egyet, hogy megvigasztalja s legalább ő ne ríjjon, sirakodjon.

Kérdezte is mindjárt a harmadik őrt:

Merre van a királykisasszony szobájának ablaka?

A harmadik őr is úgy sírt-rítt, hogy nem tudott felelni s csak a kezével mutatott az egyik gyémántos ablakra.

A legény pedig az ablak alá állott s elkezdte furulyázni:

Van nekem egy kis kertem

Violából vettem,

Köröskörül rózsafa,

Száz kisleány alatta.

— Mit csináltok? — Muzsikálunk,

Muzsikára táncot járunk,

— Milyen táncot? — Rózsaláncot,

Virágos kert királyságot.

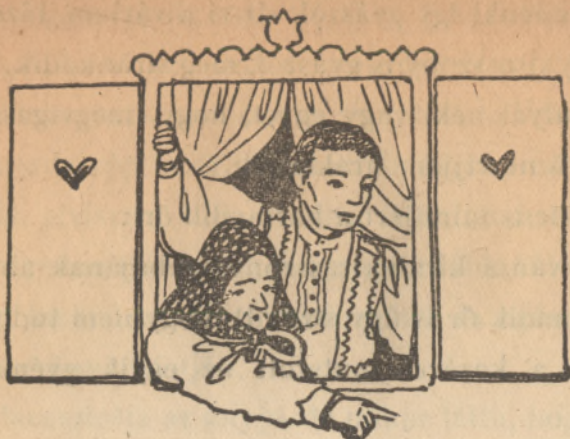
— Kit választtok királynénak?

— Rózsa közül, mályva közül

Valamennyi virág közül

Fehér Liliomot.

„Ajajon ki furulyál ilyen gyönyörűen? — tünődött Liliom király, mert az ablaka éppen a Liliom királykisasszony ablaka mellett nyílt. — Hogy örülne neki

az én kis Liliom leányom, ha nem volna a Tisza fenekén s hallgathatná.

Úgy elbúsult ezen a Liliom király, hogy csak még jobban sírt, nem tudta tovább hallgatni a lánya nélkül a szép furulyaszót. Ráparancsolt hát az ajtónálló katonájára, hogy menjen, vegye el a legénytől a furulyát, ne szomorítsa szívét még jobban.

Elvette a katona a legénytől a furulyát, a legény pedig simogatta a szép kis fehér gyapjas báránycáját, úgy próbálta vigasztalni a furulya utáni bánatát.

Véletlenül kitekintett Liliom király az ablakon s könnyein keresztül is meglátta a szép fehér gyapjas báránycáját.

— De gyönyörű kis jószág, — gondolta, — sohase láttam még ilyen szép kis fehér gyapjas báránykát. Ha az én kis Liliomom nem volna a Tisza fenekén s láthatná és megsimogathatná, még nevetne is örömében.

Úgy megbúsult ezen Liliom király, hogy nem tudta tovább nézni a kis báránykát s megparancsolta másik ajtónálló katonájának, vegye el a legénytől a kis aranygyapjas báránykáját s zárják olyan helyre, ahol nem láthatja.

Elvette a katona a kis fehérgyapjas bárányt a legénytől s lezárta a pincébe, hogy ne lássa Liliom király.

— Most már mit csináljak? — gondolta nagy búsán a legény. — Se furulyám, se kis bárányom, mivel kedveskedjek Liliom királykisasszonynak?

Addig búsult, észrevett az udvar egyik sarkában egy aranyos ekét. Mindjárt tudta, mit csináljon. Fogta az ekét, felszántotta vele az egész várudvart s mind bevetette liliommaggal, azzal lefeküdt aludni.

Reggel, mikor felébredt, látja ám, hogy mind kinőtt az elvetett liliommag s liliompompába borult az egész várudvar.

Kinézett az ablakán Liliom király is, s egy pillanatra még sírni is elfelejtett nagy gyönyörűségében.

— De gyönyörű egy liliomtábla nőt a váram udvarán, — gondolta — sose láttam pompásabb liliomokat.

Ha láthatná Liliom királykisasszony, mindjárt táncolna, nevetne örömében

Ezen csak még jobban elbúsult Liliom király s parancsot adott, kaszálják le az egész liliomtáblát, ne szomorítsa a szívét még jobban; a furulyás, bárányos legényt pedig vigyék elébe, mert biztosan ő vetette.

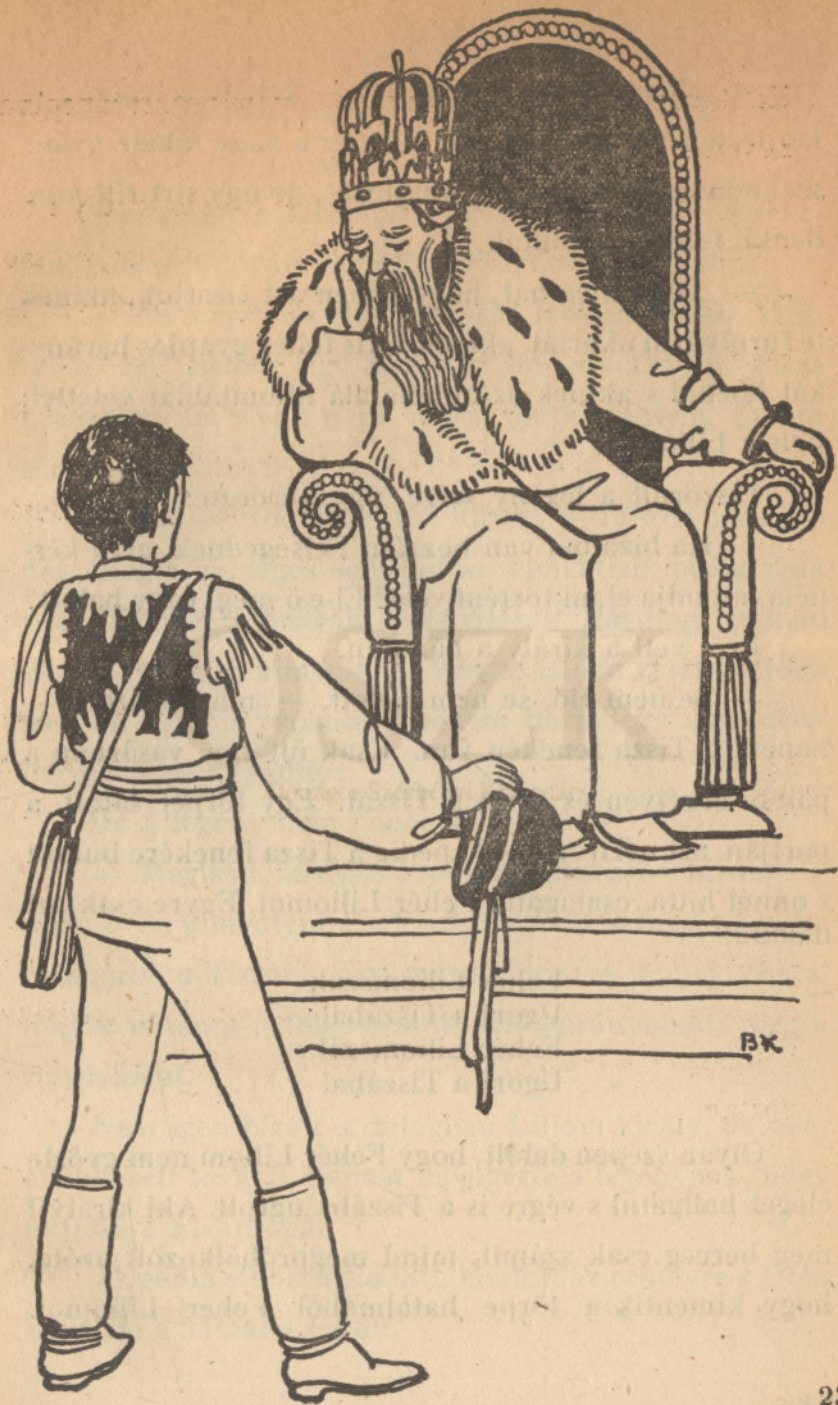
Nem kellett, hogy kétszer parancsoljon Liliom király. Megfogták a katonák a legényt s vitték elébe.

— Hát te ki vagy, hogy kerülsz ide? — kérdezte tőle Liliom király, s egyre könnyezett a szeme.

— Én bizony csak egy szegény juhászlegény vagyok. az édes anyámmal laktam egy nádfedeles kis házban. Este lefeküdtem, reggel felébredtem s láttam, hogy egy gyönyörű fehér liliom nyílt az éjszaka az ablakom alá. Leszakítottam, magvát vettem s gondoltam, elviszem Liliomvárba, felszántom a vár udvarát s liliomtáblát vetek Liliom királykisasszony ablaka alá, hogy reggel, mikor felébred, egyebet se lásson, csak fehér liliomot. Furulyázni is azért furulyáztam, hogy kedvére hallgassa s a fehérgyapjas kis báránykát is csak ő neki hoztam.

Nosza, még szaporábban hullott erre a király könyve s csak nagysokára tudott szólni, úgy sírt-rítt.

— Jaj, szolgám, derék legény vagy te, de úgylátom, nem tudod, milyen gyász szakadt a birodalmamra?

— Megkövetem Felsőgedet, — felelte a legény, — kérdeztem én mindenkitől, mire ez a nagy fekete gyász, szakadatlan síránkozás, sóhajtozás, de úgy sírt-rítt mindenki, felelni se tudtak.

— Tudd meg hát, hogy éppen azt siratjuk, akinek te furulyázni akartál, akinek a kis fehér gyapjas báránycát hoztad s akinek az ablaka alá liliomtáblát vetettél: Fehér Liliomot.

Elszorult a legény szíve, úgy kérdezte:

— Ha bizalma van hozzám Felsőgednek, arra kérem, mondja el mi történt vele? Él-e ő még, vagy halott?

Erőt vett a király a bánatán.

— Se nem élő, se nem halott, — magyarázta, — hanem a Tisza fenekén van. Csak ült egy vasárnap a palota erkélyén és nézte a Tiszát. Egy törpét látott a partján, azt nézte. A törpe pedig a Tisza fenekére bukott s onnét hította, csalagatta Fehér Liliomot. Egyre csak azt dalolta:

Fehér Liliomszál,
Ugorj a Tiszába!
Fehér Liliomszál,
Ugorj a Tiszába!

Olyan szépen dalolt, hogy Fehér Liliom nem győzte eleget hallgatni s végre is a Tiszába ugrott. Aki királyfi meg herceg csak számít, mind megpróbálkozott azóta, hogy kimentik a törpe hatalmából Fehér Liliomot.

Utána is ugrottak, de egyikőjük se jött vissza s most már nem is mer senkisémet próbálkozni.

Megfeszült a szegény juhászlegény melle, egyenesen, bátran a király szemébe nézett, úgy mondta:

— Ne sírjál, ne ríjjál tovább, felséges uram, királyom, egy életem, egy halálom, ég leszakadjon, Tisza kiáradjon, ha senki nem meri, én kimentem Liliom királykisasszonyt!

— Te? — csodálkozott a király. — Hiszen a királyfiak, meg a hercegek sem tudták kimenteni, pedig azok sokat harcolt, kipróbált híres vitézek. Hát hogy tudnád akkor éppen te kimenteni? Még te is oda vesznél. Jobb hát, ha nem is próbálsz, hanem hazamégy a szegény özvegy édes anyádhoz.

De a legény nem engedett.

— Meglásd, felséges uram, királyom, — bizonykodott, — én kimentem. Csak azt parancsold meg, hogy ha beleugrok a Tiszába, oszt másnapig nem jönnek vissza, lökjék utánam a fehérgyapjas kis bárányomat, meg a furulyámat.

Nem igen bízott a dologban Liliom király, de nem ellenkezett tovább, hanem megígérte a legénynek, hogy teljesíti a kívánságát.

Az pedig elbúcsúzkodott, kiállott az erkélyre s Isten nevében a Tiszába ugrott.

Egyenesen a Vizivár kapuja elé esett a juhászlegény. A törpe észrevette. Jött ki mindjárt s gyanakodva kérdezte:

Mit akarsz, mért jöttél
Szegény juhászlegény?

Elbámult a juhászlegény, hogy ilyen békaformájú csúf törpe is van a világon, de hamar összeszedte magát s bátran felelte:

Jöttem én, jöttem én
Szép liliomszálért,
Fehér Lilioméért.
Elviszem, felviszem
Apjához, anyjához
A Liliomvárba.

Megijedt a törpe, mikor hallotta juhászlegény szándékát s dalolni kezdte:

Királyfiak jöttek
Fehér Lilioméért,
Hercegek is jöttek
Szép Lilioméért
Egyiknem sem adtam.
Hogy adnám, hogy adnám
Egy juhászlegénynek?

De a juhászlegény nem engedett, hanem újra mondta:

Ha adod is, ha nem,
Bizony elviszem én,
Apjához, anyjához
Szép Liliomszálát
A Liliomvárba.

Látta a törpe, hogy sehogyse enged a juhászlegény, hát kézen fogta, vezette s ezt dalolta:

A Tisza fenekén
Szép aranyos váram,
Aranyos váramban
Szép arany udvarom,

Arany udvaromban
Szép aranyos szobám,
Szép arany szobámban
Sírva sír, ríva rí
Fehér Liliomszál

Bevezette a várba a juhászlegényt, az pedig alig győzött csodálkozni, hogy az egész vár csupa színarany. Még csak az utolsó fia szeg is. Mentek az arany udvarba, az arany udvarból az első arany szobába. Seholy láta a legény a szobában Fehér Liliomot, hanem annál jobban az arany ajtót a sarokban, mert ugyancsak sűrű sóhajtozást hallott mögüle. Mindjárt kérdezte is:

Ki sóhajt, mi sóhajt?
Arany ajtó megett?

Megijedt a törpe, hogy mit mondjon, de hamar kitalált valamit s dalolva felelte:

Arany Tisza parton
Színarany kőrisfa,
Arany kőrisfának
Színaranyos ága,
Színaranyos ágát
Fájáról levágtam,
Ajtó mögé tettem.
Levágott aranyág
Fáját siratozza,
Búsulva sóhajtja.
Levelét hullatja,
Arany ajtó megett
Annak sóhajtása.

Csóválta a fejét a juhászlegény, hitte is, nem is, szeretett is volna a végére járni a dolognak, de mégis csak

Fehér Liliom járt az eszében elsősorban. Hát a törpe elé állott, úgy mondta:

Arany vizi várba,
Arany vizi várban.
Arany udvarodba,
Arany udvarodban,

Színarany szobádba
Jöttem én, jöttem én
Fehér Lilioméért,
Hogy innen felvigyem
Anyjához, apjához
A Liliomvárba.
Hol van hát, hol van hát
Fehér Liliomszál?

A törpe pedig csak húzta a juhászlegényt a másik szobába s dalolta:

Beljebb van, beljebb van
Második szobában.

Bementek a második arany szobába, ott se volt Fehér Liliomnak se híre, se hamva, hanem a sarokajtó megett csak még nagyobb sóhajtozást hallott.

Megint kérdi a juhászlegény:

Ki sóhajt, mi sóhajt
Arany ajtó megett?

Na, megijedt a törpe megint, de csak megint kitalált valamit hamarjában s danolva felelte:

Arany Tisza parton
Aranyfüves mező,
Aranyfüves mezőn
Csupa arany virág
Bokrétába szedtem
Ajtó megé tettem,
Aranyos bokréta

Mezőjét búsulja,
Sírva siratozva,
Virágát hervasztja,
Arany ajtó megett
Annak sóhajtása.

Csóválta a fejét a juhászlegény, hitte is, nem is; szeretett is volna a dolog végére járni, de aztán megint csak Fehér Liliomra gondolt s kérdezte:

Itten nincs, itten nincs,
Hol van hát, hol van hát
Fehér Liliomszál?

A törpe pedig csak húzta megint s dalolta:

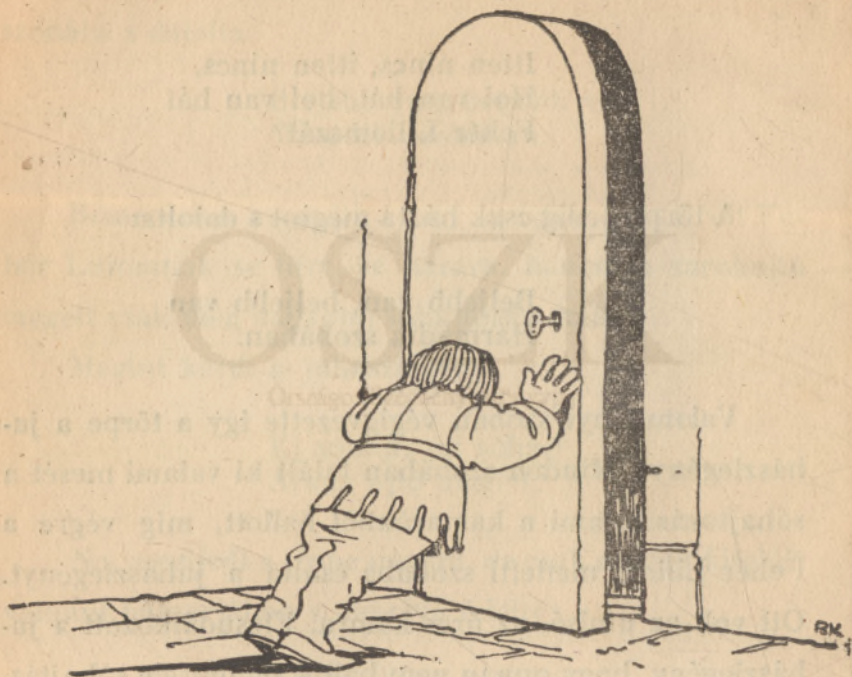
Beljebb van, beljebb van
Harmadik szobában.

Valamennyi szobán végigvezette így a törpe a juhászlegényt. Minden szobában talált ki valami mesét a sóhajtozásra, ami a kamarákból hallott, míg végre a Fehér Liliom melletti szobába csalta a juhászlegényt. Ott volt az utolsó, az üres kamra. Elcsudálkozott a juhászlegény, hogy onnan nem hallik semmiféle sóhajtás, pedig az is csak úgy szobasarokra nyílt, mint a többi. Meg is kérdezte:

Merre, hova nyílik
Arany sarokajtó?

A törpe pedig a legény mellé állott s dalolva bíz-
tatta:

Arany sarokajtó
Nyílik arany kertre,
Nyiss be csak, menj be csak,
Ottan van, belül van
Fehér Liliomszál.

Benyitotta a kamara-ajtót a juhászlegény. Csak ezt
várta a törpe; hamar megfogta, belökte a kamarába s
rázárta a nehéz aranyajtót.

Sötét volt a kamarában, hogy egy csepp homály, de még annyi se derengett benne. Elkezdett tapogatózni a juhászlegény, de mindenütt csak a csupasz falat találta, meg a nehéz aranyajtót.

— Na, innen se tudom, hogy szabadulok! — gondolta. De azért nem esett kétségbe, hanem buzgón imádkozott. Mikor befejezte, hallja ám, hogy a kamarája melletti szobában búsan dalol valaki. Odahúzódott a fal mellé s hallgatózott. Ezt a dalt hallotta:

Voltam én királylány
Szép Liliomvárban,
Lettem én szolgáló
Arany vizi várban.
Senki se hijjon már
Fehér Liliomnak,
Csak híjjanak engem
Búbánat virágnak.

Olyan lágyan, olyan szomorúan rítt a falon keresztül a dal, hogy a juhászlegényt is megrikatta volna, ha nem szégyelte volna a sírást.

— Na, ez bizonyosan a szegény Fehér Liliom, — gondolta és csak még jobban búsulta a rabságát, hogy nem szabadíthatja meg.

Fehér Liliom pedig nem is sejtette, hogy a juhászlegény is rab lett miatta, csak dalolt tovább egyre szo-

morábban. Kis idő múlva hallja ám a juhászlegény,
hogy nyílik a szomszéd szoba ajtaja s hogy a törpe be-
ment Fehér Liliomhoz s danolja néki:

Adok néked kincset,
Aranygyűrűt, láncot.
Kicsi tündérekkel
Eljárom néked
A fehér habtáncot,
Csak ne sírj, csak ne ríjj,
Fehér Liliomszál!

De Fehér Liliomszál csak sirt, rítt, úgy felelte:

Nem kell arany gyűrűd,
Nem kell arany láncod,
El se is járassad
Vizi tündérekkel
A fehér habtáncot.
Sírok én, rívok én,
Mert az édesanyám,
Mert az édesapám
Jutott az eszembe.

Darab ideig hallgatott a törpe, de azután hazudni
próbált s ezt danolta:

A te édesanyád
Téged elfelejtett,
Az édesapádnak
Sose jutsz eszébe.

De nem hitt a törpének Fehér Liliom s ezt felelte:

Az én édesanyám,
Az én édesapám
Mind csak rám gondolnak,
Éjjel-nappal sírnak.
Tiszaparra mennek,
Ott is szomorkodnak,
Könnyüket hullajtják
A Tisza vizébe.

Erre már nem tudott mit felelni a törpe, hanem ezt
danolta:

Hiába van a te
Sűrű könnyhullásod,
Hiába, hiába
Sok bús sóhajtásod,
Senki meg nem segít.
Akik jöttek a te
Szabadulásodra,
Kamarákba zártam.
Ne sírj hát, ne ríj hát,
Inkább legyél, inkább
Az én feleségem,
Fehér Liliomszál.

Megborzadt szegény Fehér Liliom még a gondola-
tára is, hogy a törpe felesége legyen s azt felelte:

Mintsem, hogy én a te
Feleséged legyek,
Inkább leszek, inkább
Utolsó szolgáló!

Megharagudott erre a törpe. Egy aranyseprűt nyomott Fehér Liliom kezébe s ezt parancsolta neki:

Legyél hát, legyél hát
Utolsó szolgáló,
Seperd fel a szobát!

Azzal magára hagyta a törpe Fehér Liliomot. A juhászlegény pedig tovább hallgatózott s hallgatta, hogy seper a királykisasszony s hogy danolja panaszosan:

Királyleány voltam,
Szolgálólány lettem;
Seperj, seprű, seperj,
Seperd fel a könnyem!

Odafent a Liliomvárban pedig csak várták, hogy visszajön a juhászlegény Fehér Liliommal. Várták délig, várták estig, várták reggelig, várták egy egész hétig, mikor akkor se jött, gondolták, odaveszett. De Liliom királynak eszébe jutott, mit ígért a juhászlegénynek. Előhozatta a kis fehér gyapjas göndör bárányt, meg a furulyát s az erkélyről a Tiszába lökette.

A bárány is, a furulya is a vizi vár elé esett. Éppen akkor arra sétált a törpe, meglátta.

— Ejnye, de szép jávorfa furulya, de kedves kis fehérgyapjas göndör bárány! — gondolta. — Elviszem Fehér Liliomnak, bizonyosan megőrül neki s még tán meg is vigasztalódik s a feleségem lesz.

Fogta a kis bárányt meg a furulyát s vitte Fehér Liliomnak, aki még akkor is egyre seperte a szobát s danolta:

Királyleány voltam,,
Szolgálólány lettem,
Seperj, seprű, seperj,
Seperd fel a könnyem!

Odaadta a törpe a fehérgyapjas kis bárányt s Fehér Liliom meg is örült neki, de csak egy pillanatra, mert mikor látta, milyen szomorú a kis fehérgyapjas bárány, csak még szomorúbb lett

— Bizonyosan azért lett Fehér Liliom még szomo-

rúbb, — gondolta a törpe, — mert a fehérgyapjas kis bárány is szomorú. Megpróbálom, furulyázok nekik, attól talán nekividámodnak.

Nem sokat gondolkozott. Fújni kezdte a furulyát, az pedig sírt-rítt. Ezt sírta-rítta:

Sirok én, rivok én
Az én jó gazdámért,
Egy juhászlegényért.
Elindult, felindult
A Liliomvárba
Fehér Lilioméért.
A Tiszába ugrott,
Ott jutott fogságra,
Az fúj mostan éppen,
Ki fogságba zárta.
Az én jó gazdámát,
Hogyha ember volnék,
Könnyekkel siratnám,
Hogyha madár volnék,
Erdőn panaszkodnám,
Hogyha felhő volnék,
Feketén borongnám,
Hogyha szellő volnék,
Nyögve sóhajtoznám,
Kis furulya vagyok,
Sírva siratozok
Az én jó gazdámért.

Sírt, rítt a furulya, de a törpe nem értette, mert
addig még sohase hallott furulyaszót. Fehér Liliomtól
kérdelte:

Miért sír, miért rí
Jávorfá furulya?

Liliom királykisasszony nem merfe megmondani, mert félt, hogy a törpe megharagudna s még összetörné haragjában a furulyát. Hát ezt felelte:

Azért sír, azért ri
Vizi törpe fújja,
Hogyha ember fújná,
Vígan szólna újra.
Fehérgyapjas bárány
Akkor megvidulna,
Az én bánatom is
Örömré fordulna.

— Megpróbálom, fuvatom a királyfiakkal, meg a hercegekkel, — gondolta a törpe, — csakhogy vígan szóljon, fehérgyapjas bárány neki vidámodjon s Fehér Liliom bánata örömré forduljon.

Fogta a kis bárányt meg a furulyát s vezette Fehér Liliomot a kamarákba nyíló aranyos szobákba. Mind-egyik kamarán egy-egy aranyfedővel elzárt kis ablak is volt, akkora, amin éppen be lehetett adni az élelmet a fogoly királyfiaknak és hercegeknek. Elértek az első aranyos szobába. Ott a törpe félrehúzta a kamara ablakáról az aranyfedőt s beadta Csillagfény királyfinak a furulyát s danolva parancsolta:

Fújjad a furulyát,
Csillagfény királyfi,
Olyan vígan fújjad,

Kis bárány viduljon,
Táncolva táncoljon,
Fehér Liliomszál
Kacagva kacagjon,
S szabadon bocsátlak.

Fútt a Csillagfény királyfi a furulyát, az pedig szólott:

Fújjál, fújjál, fújjál,
Csillagfény királyfi,
Hadd ríjjak, hadd sírjak
Az én gazdám után
Sírva siratozzak!

Csak szomorúbb lett erre a kis bárány, meg Fehér Liliom, a törpe pedig visszavette a furulyát Csillagfény királyfitól s gondolta, megpróbálja Holdvilág királyfival. De a furulya Holdvilág királyfi ajkán is csak ezt sírta:

Fújjál, fújjál, fújjál,
Holdvilág királyfi,
Hadd ríjjak, hadd sírjak,
Az én gazdám után
Sírva siratozzak.

Holdvilág királyfi után Napsugár királyfival s azután sorba a többi királyfival, meg herceggel is megpróbálta a törpe, hogy valami vigat furulyázzanak. De a furulya egyre csak sírt, rítt, akármilyen vígan akarták is fújni.

Nagysokára eszébe jutott a törpének a juhászlegény.

— Ej, — gondolta, — azért juhászlegény, hogy furulyázni tudjon!

Beadta hát a furulyát a juhászlegénynek s darolva parancsolta neki:

Fújjad a furulyát,
Szegény juhászlegény.
Olyan vígan fújjad,
Kis bárány viduljon,
Táncolva táncoljon,
Fehér Liliomszál
Kacagva kacagjon,
S szabadon bocsátlak.

Megörült a juhászlegény, hogy visszakapja a furulyát és fújni kezdte. A furulya pedig vígan furulyázta:

Fújjál gazdám, fújjál,
Olyan vígan fújjál,
Kis bárány viduljon,
Táncolva táncoljon,
Fehér Liliomszál
Kacagva kacagjon.

Hallgatott a legény a furulyára s olyan vígan fújta, a kis bárány neki vidult, táncolva táncolt, olyan furcsán, olyan kedvesen, kis időre Fehér Liliom is elfelejtette a bánatát, s kacagva kacagott.

Megörült a törpe, de hiába ígerte, nem bocsátotta szabadon a juhászlegényt

— Majd bolond vagyok, — gondolta —, hogy vele fúvassam a furulyát! Most már betanította, hát bizonyosan vígan fog szólni, ha én fúvom is.

Visszavette a furulyát a juhászlegénytől s fújni kezdte:

A furulya pedig ezt furulyázta:

Fújjál, fújjál, fújjál.
Olyan soká fújjál,
Ha sose is aludtál
Most mélyen elaludjál.

Nem értette a törpe, de nem tudta levenni a furulyát a szájáról s olyan soká fújta, míg végre mély álomba esett, pedig sose szokott aludni, mert félt, hogy álmában elvehetik tőle a kulcsait is.

— Hátha most előkeresném a kulcsot s kibocsátanám a juhászlegényt? — jutott eszébe Fehér Liliomnak. Kikutatta a törpe zsebeit s az egyikben csakugyan megtalálta a kulcsokat. Addig próbálta, míg az egyik beleillett az arany ajtóba. Kinyitotta s kieresztette a juhászlegényt. Na, megörült a juhászlegény, hogy újra napvilágra került. De el is káprázott a szeme is, olyan szép volt Fehér Liliom. Fehér Liliom is nézte gyönyörűség-

gel, hogy milyen daliás legény. De nem volt vesztegetni való idejük, mert féltek, fel talál ébredni a törpe. Fogta hát a juhászlegény s éppen mikor már-már felébredt, belökte a sötét kamrába s rázárta a nehéz aranyajtót. Ő maga pedig Liliom királykisasszonnyal ment a kulcsomóval egyik szobából a másikba és sorba kibocsátotta a kamrákból a raboskodó királyfiakat és hercegeket.

Mikor mind együtt voltak, jól kiörülték magukat s mentek a várfal alá. Akkor látták, hogy egész sereg csónak van a várfalhoz láncolva. Leláncoltak mindjárt annyit, amennyire valamennyien ráfértek, — (a kis bárány Liliom királykisasszonnyal s a juhászlegénnyel volt egy csónakon) — s a csónakok maguktól felszálltak a Tisza fenekéről a víz színére, még pedig egyenesen Liliomvár alá. Na, megörült Liliom király, meg Liliom királyné, meg az egész királyi udvar, mikor meglátták a csónakot Liliom királykisasszonnyal, a juhászlegénnyel, a királyfiakkal, hercegekkel meg a göndörgyapjas kis báránnyal. Csaptak olyan dáridót, vígasságot, lakodalmom lett belőle. Az egész várat feldíszítették a lakodalmomra fehér liliommal, mert újra elvetették mind a sok lekaszált liliomot. A menyasszonyi koszorú is mind csupa liliom volt s maga Fehér Liliom szedte. A vőlegény persze a juhászlegény lett, aki a fele királyságot is meg-

kapta Liliom királytól. Boldog lett mindenki, de még a fehérgyapjas göndör kis bárány is. Olyan vígan, olyan furcsán, olyan kedvesen táncolt a lakodalomban, hogy Liliom király örömeiben mindjárt kinevezte udvari fő-táncmesternek.

TURKUMBURKUM KIRÁLY.

Turkumburkum király
Kapott tíz zsiráfot,
Három krokodilust,
Meg egy elefántot.

Turkumburkum király
Addig sose látott
Nilusi krokodilt
Zsiráfot, elefántot.

Egyikről se tudja,
Kiféle, miféle?
— Furcsa egy ajándék,
Mit csináljak véle?

Hivatja mindjárt a
Kormányzó tanácsot:
— Hűséges szolgálaim.
Adjatok tanácsot!

Szerecsen királytól
Kaptam tíz zsiráfot,
Három krokodilust,
Meg egy elefántot.
— Bevallom, eddig a
Hírüket se tudtam,
Nevüket is csak a
Levélből tanultam.

Egyikről se tudnám,
Kiféle, miféle?
Kérdem hát tőletek
Mihez kezdjek véle?

Összenéz a tanács,
Immegnek, ümmögnek,
— Talán így ... Talán úgy ...
Semmit ki nem sütnek.

Felséges királyunk, —
Szól a vénnek vénje,

— Az ajándékokat
Elébb látnunk kéne . . .

Kiált Turkumburkum:

— Hé, a líz zsiráfot!

A krokodilokat!

Meg az elefántot!

Szaladnak a szolgák,

De minden hiába,

Egyik állat se fér

A tanácsszobába.

A király, a vének,

— Mást mit is tehetnek? —

Ajándékot nézni

Az udvarra mennek.

Szerecsenek őrzik
Ott a tíz zsiráfot,
A három krokodilt,
Meg az elefántot.

A király s a vének
Gyanakodva nézik . . .
Sehogyan se tetszik
Az ajándék nékik!

Nézik a zsiráfot . . .
Két méter a nyakal
Na hiszen, hogyha ez
Az embert bekapja!

Hát a krokodilok!
Valamennyi tátog!
Soha ennyi éles
Töröm-zúzom zápfog!

Hát még az elefánt!
Agyara! Ormánya!
Remeg Turkumburkum,
S remeg a kormányja.

A szerencsen őrök
Fejcsóválva nézik
Mitől félnek ezek?
... Nem értik ... Nem értik ...

— Csámnyámbámnyámesámnyám!
A királyt bíztatják.
— Csámnyámbámnyámesámnyám!
Véneket nyugtatják.

A király s a vének
Csak még jobban félnek,
A csámnyámbámnyámból
Kukkot nem értenek.

... És csak állnak ottan
A szegény állatok.
Hajnal óta éhen:
Sehogyssem állapot!

Trombitálni kezd az
Elefánt mérgesen
A krokodilusok
Tátognak éhesen.

Az egyik zsiráf meg
— Jó hosszú a nyaka —
Király koronáját
— Szalma volt — bekapja.

— Jajj, végem! — a király.
— Jajj, végünk — a vének.
— Még bekapnak bennünk
Ezek a rémségek!

Alló, ahogy birják!
Alló, merre látnak!
Egymás hegyén-hátán
Neki a világnak!

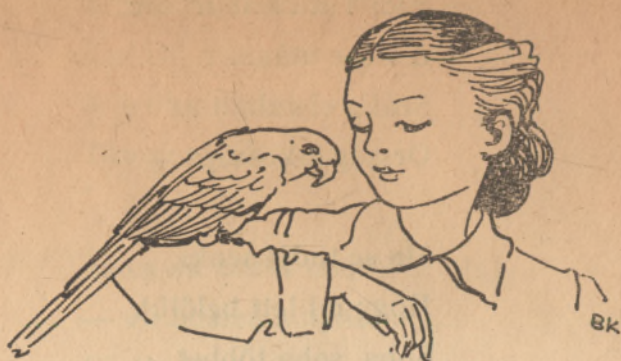
Király s vének után
Fut a cselédsége,
Menekül az ország
Megijedt népsége.

Elől Turkumburkum,
A népe utána.
Szálíg elszaladt az
Ország lakossága.

Ma se tudja senki,
Hogy mi lett belőlük,
Soha, soha többet
Nem jött hír felőlük.

A szerecsen örök
— Mást mit is tehettek? —
Szedték a sátorfát,
S szépen hazamentek.

Elvitték magukkal
Mind a tíz zsiráfot
A három krokodilt
Meg az elefántot.

PAPAGÁJ

Tündökölő száz színbe
Ő a szoba fő dísze.
Lába szárán vékony lánc,
Ameddig ér, tart a tánc.
Ezüst rúdon a hintája,
Éppen mostan kúszik rája.
A lábával kapaszkodik,
A csőrével akasz kodik.
Most a közepére ül,
Nekilődül, meglendül
És kiabál: — Csupa báj!
Papagáj! Papagáj! °

Látogató hogyha jön
Papagájnak kész öröm,

Köszön nékik: — Jó napot!
Megkérdezi: — Hogy vagytok?
Lánynak mondja: — Szeme kék!
Jaj de kedves! Jaj de szép!
A fiúknak: — Ne járj gyalog!
Hol a puskád? Hol a kardod?
S veri hozzá a szárnyát,
Kész mulatság, ha látnád.
És kiabál: — Csupa báj!
Papagáj! Papagáj!

Selyempincsi becsüli,
Karmát, esőrét kerüli.
Csak amíg a lánc enged ...
Dehogy merne közelebb!
Néha mégis elfelejti,
Veszedelem közel menni.
Hej, ilyenkor de megjárja!
A papagáj lecsap rája,
S a hátából egy kis szőr ...
A füléből egy kis bőr ...
És kiabál: — Csupa báj!
Papagáj! Papagáj!

Kis gazdája, Klárrika
Szorgalmasan tanítja:

— Mondd, kedvesem: — Kedvellek!
S a papagáj: — Szeretlek!
— Kell mogyoró? Kell dió?
— Ha füge van, az is jó!
— Ül ide a vállamra,
Tüzz rózsát a hajamba,
Adjál szépen puszikát!
S a papagáj puszit ad
És kiabál: — Csupa báj!
Papagáj! Papagáj!

A NAGY CSÁSZÁR SZAKÁLLA

Személyek:

Vai-Vai, császár

Ping-Pong, főudvarmester

Nam-Csak, Fu Kien tartomány mandarinja

Csing-Csing, Ni Nan tartomány mandarinja

Kvan-Nan, Cse Kiang tartomány mandarinja

Szi-Li, Kvei Tang tartomány mandarinja

Mandarinok

Kulik

Hóhérok

Kabul kán

Történik:

Pekingben, a kínai császár birodalmában, nagyon-nagyon régen.

Vai-Vai császár (két óriási sárkányra épített aranytrónuson ül. Sárkányfigurákkal hímzett aranyos selyemruhát visel. Fején drágakövekkel kirakott kúp alakú korona. Tincse földig ér s még a földön is figurát vet. Körmei öt méter hosszúak. Szakálla térdét veri. Mindenki térdepel, vagy arccal a császár elé borulva hever): Csin-csen-csun! Köszönöm hűséges alattvalóim, hogy nevem napján eljöttetek végtelen birodalmam legmesszibb tartományaiból is, hogy földig borulva fényes szíнем előtt tanuságot tegyetek hódolatotokról. S most lássam az ajándékokat, ki mit hozott? Méltó-e a mennyei birodalom dicsőséges uralkodójához, a Menny Fiához, a minden császárok császárához? (Int, hogy keljenek fel térdeplésükből és arcraborulásukból.)

Ping-Pong főudvarmester (megüti a gongot).

Nam-Csak (a trón elé járul s ott arcraborul): Menynek fényes arcu nagy Fia, rettenthetetlen bátorságú, teve-púpú császár! Nyomorult szolgád Fu Kien tartomány mandarinja vagyok és tartományom legszebb lakkozott dobozait hoztam el, hogy díszei legyenek kincstárának.

Kulik (Nam-Csak intésére gyönyörű lakkdobozokat tesznek a trón lépcsőjére).

Vai-Vai: Csin! Csen! Csan! Csun! Hitvány rabszolga! Fejedd el lakolsz szemtelenségédért! Mert tudd meg, hogy

a Menny Fiának tekintete nem eshetik nyomorult kulikra és tartományod főemberei kellett volna, hogy élém borulva, lábaimhoz rakják ajándékaidat! (Int s a hóhérok már viszik is Nam-Csak-ot.) És kötélre ezekkel a kulikkal is, kiknek látása megfertőztette fényes tekintetemet! (Int s a hóhérok hurcolják el a kulikat.).

Ping-Pong (megüti a gongot).

Csing-Csing (arcraborul a trón előtt): Mennyei vakító fényességű nagy Fia, tigris-ugrású felséges császár! Leghitványabb rabszolgád, Ni Nan tartomány mandarinja borul előtted arcra, hogy felajánlja kincstárad számára a tartományában ötvözött száz arany karperecet.

Mandarinok (Csing-Csing intésére a trón alsó lépcsőjére teszik a karpereceket)

Vai-Vai: Csin! Csen! Csan! Csun! Hitvány rabszolga!

Mielőtt százat számolhatnál, kérékbe töretlek nyomorult fősvénységédért, mert ahol száz aranykarperec van, akad ott több is és te mégsem hoztad el! (Int s a hóhérok már viszik is Csing-Csinget.)

Ping-Pong (megüti a gongot).

Kvang-Nan (arcra borul a trón előtt): Mennynek hasonlíthatatlanul legragyogóbb tekintetű nagy Fia, elefánt-ormányú felséges császár! Eltaposásra sem méltó csúszó-mászó rabszolgád, Cse Kiang tartomány mandarinja hever lábad előtt, hogy bár nem méltó rá, hogy hozzád emelhesse szavát, hódolatteljesen rimáncodják, hogy kegyeskedjél csillagsugarú tekintetedet az ablakon keresztül palotád udvarára vetni s gyönyörködni abban a száz szekér rizsben, melyet élestarad számára hoztam.

Vai-Vai: Csin! Csen! Csun! Csun! Nyomorult rabszolga, hitvány eb! Tudd meg, hogy mielőtt annyi idő volna, hogy összes címeim ezredrészét felsorolhatnád, karóba huzatlak, mert legkegyelemesebben kegyeskedtem kivetni fényes tekintetemet az ablakon s azt látom, hogy minden szekér elé csak tizenkét elefántot fogattál, holott ha valaki a Menny Fiának hoz ajándékot, legalább huszonnégy elefántot fogasson minden szekér elé! (Int s a hóhérok már viszik is Kvang-Nant.)

Ping-Pong (megüti a gongot).

Szi-Li (leborul): Mennynek vakító fényességű tün-

döklő nagy Fia, krokodilbőrű, felséges császár! Szi-Li hever előtted, Kvei Lang tartomány mandarinja, hogy felajánlhassa élestárad számára tartománya legédesebb gyümölcsseit. (Intésére mandarinok gyönyörű ananászokat helyeznek a trón lépcsőjére.)

Vai-Vai: Csin! Csen! Csan! Csun! Hitvány rabszolga! Mocskos Kutya! Szurokba főzetlek meg arcátlan tiszteletlenségédért! Mert minden darab gyümölcsöt külön arany-
ezüsttálcán kellett volna lábaim elé raknod s te pedig fősvénységedben nem átallottad egy-egy tálcára tucat-
számra halmozni fel a gyümölcsöt. (Int s a hóhérok már viszik is Szi-Lit.)

Ping-Pong (megüti a gongot).

Vai-Vai: Csin-Csen-Csan-Csun! Hou Kou, Kai Vai, Fi Fu! (A megnevezett mandarinok elébe borulnak.) Titeket minden kérdés nélkül köttetlek fel, mert mandarinok vagytok s így biztosan adtatok rá okot. A többi mandarin majd holnap boruljon elém. Ma már nagyon kifáradtam a rengeteg ajándékba s legalább holnapra is marad dolguk a hóhéroknak. (Kivül nagy zaj, fegyvercsattogás.)

Kabul kán (korona a fején. Nagy fegyveres kísérettel beront, félretolva az ajtónállókat): Pusztuljatok előlem! Hol az a nagy császár, az a híres Vai-Vai?

Ping-Pong (magához térve az általános dermedtség-

ből, amit Kabul kán berontása okozott): Ki vagy te, hitvány teremtés, hogy be mersz rontani a nagy császár fényes színe elé?

Kabul kán: Hitvány teremtés én? — Máskor tanítsd nyelvedet tisztességre! (Egyetlen kardsuhintással lecsapja a főudvarmester fejét.)

Vai-Vai: Én vagyok a Menny hasonlíthatatlan fényességű Fia s tudd meg, akárki vagy is, halál fia vagy merészségedért. Ki vagy hát, hitvány teremtés, hogy tudjam, kit töretek kerékbe s kinek a porait szóratom a szelek szárnyára?!

Kabul: Rettegj! Kabul vagyok, a tatárok kánja!!

Vai-Vai: Az nem lehet, mert a tatárok földje túl van a nagy falon, amit birodalmam védelmére építettem, s amelyik hosszabb, mint a Jang-Cse-Kiang, magasabb, mint a Himálája, szélesebb, mint egy nyíllövés, erősebb, mint a kőszikla s azonfelül tornyok és bástyák őrzik. Csak szálló madár juthat át felette, de az is sas legyen!

Kabul: Hát akkor tudd meg, hogy én sas vagyok, mert seregeimmal együtt átkeltem a falon, hogy segítsek népeiden, akik fölött te kegyetlenül uralkodsz, kizsákmányolod őket és naponta ezer meg ezer alattvalódat végezteted ki. Én hát most szakálladnál fogva rángatlak le a trónról, melyre méltatlannak bizonyultál. (Felmegy Vai-Vaihoz s szakállánál fogva rángatja le a trónról.)

Udvari népség (földreveti magát): Jaj, a nagy császár! Baj baj! Vai-Vai! Baj baj! Hai hai! Jaj jaj! (síránkoznak.)

Kabul (rángatja a földön fetregő császár szakállát): Nos, mit csináljak veled? Választhatsz, akasztófa, karó, bárd, vagy inkább kerékbe töresselek?

Vai-Vai: Kegyelem! Kegyelem! Vai Vai!

Kabul: Te ismertél kegyelmet?

Vai-Vai: A jövőben ismerni fogok!

Kabul: Nem fogsz kivégeztetni ártatlanokat? Nem veszed el a lakosság vagyonát?

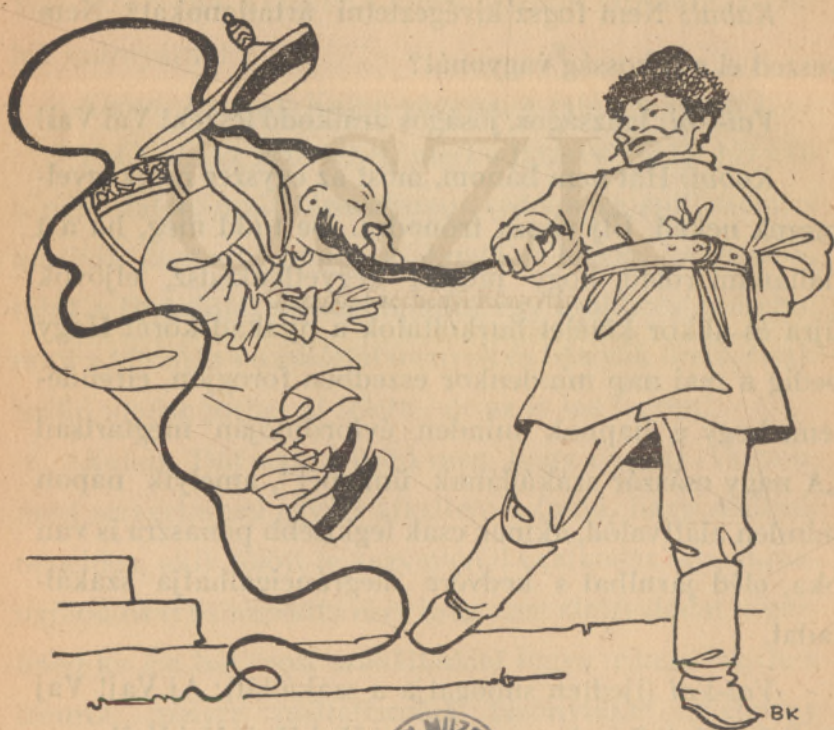
Vai-Vai: Igazságos, jóságos uralkodó leszek! Vai Vai!

Kabul: Hát nem bánom, most az egyszer megkegyelmezek neked. Ülj vissza trónodra. De tudd meg, ha azt hallanám rólad, hogy megint kegyetlenkedsz, eljövök újra és akkor kötelet hurkoltatok a nyakad köré! Hogy pedig a mai nap mindenkor eszedben forogjon, elrendelem, hogy e napnak minden évfordulóján megtartsad „A nagy császár szakállának ünnepét“, amelyik napon minden alattvalód, akinek csak legkisebb panaszra is van oka, eléd járulhat s kedvére megráncigálhatja szakálladat.

Vai-Vai (ijedten simogatja a szakállát): Aj Vaj! Vaj Baj! Saj Vaj! Szegény szakállam! Haj Haj! Vai Vai!

Kabul (udvaroncokhoz): Ti pedig kiáltások éljent a nagy császár szakállára!

Udvaroncok: Csin-Csen-Csan-Csun! Éljen a nagy császár szakállá! Csin-Csan-Csun-Csen! Éljen!

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

